

ת"פ (חיפה) 70228-03-23 - מדינת ישראל נ' עבד אלג'לאל קאראנטאג'י

ת"פ (חיפה) 70228-03-23 - מדינת ישראל נ' עבד אלג'לאל קאראנטאג'י ואח'מחוזי חיפה
ת"פ (חיפה) 70228-03-23
מדינת ישראל

נגד

1. עבד אלג'לאל קאראנטאג'י

2. פאזי עבד אלקאדר (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[02.07.2024]

כבוד השופט גיל קרזבום

גזר דין

כללי

1. הנאשמים הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירת שוד, עבירה לפי סעיף 402(א) + 29 לחוק העונשין.

2. הסדר הטעון מתייחס לתיקון כתב האישום, ואינו כולל הסכמות לעניין העונשים שיוטלו על הנאשמים. עובדות כתב האישום המתוקן

3. בין הנאשמים קיימת היכרות מוקדמת. א' ר' יליד 2001 (להלן: "המתלונן") הינו תייר שהגיע מרוסיה והיה מצוי בתהליך של עליה וקליטה בארץ והתגורר בחדר ששכר במלונת "ג'רמאני האוס", בדרך יפו 100 בחיפה (להלן: "המלונת"). במהלך התקופה שקדמה למתואר בכתב האישום, החל מתאריך 03/03/23, התגורר נאשם 1 בחדר ששכר במלונת בצמוד לחדרו של המתלונן, כאשר במהלך התקופה, נהג נאשם 2 לבקר את נאשם 1 בחדרו. בתאריך 14/03/23 או בסמוך לפני כן, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, תכננו הנאשמים לשדוד את המתלונן בעת עזיבתו את המלונת. בתאריך 14/03/23, בשעה 10:30 יצא המתלונן מחדרו כשהוא נושא על גבו תיק גב אדום וגורר בידו מזוודה כחולה שהכילה, בין היתר, ציוד אישי וכן מעטפה ובה 1,700 דולר ו- 50,000 רובל במזומן. בעודו יורד במדרגות המלונת כשהמזוודה בידו, נתקל המתלונן בנאשם 2 והאחרון שאל אותו האם הוא עוזב את המלונת והמתלונן השיב לכך בחיוב. בהמשך לאמור, נכנס נאשם 2 לחדר בו שהה אותה עת נאשם 1, עדכן אותו כי המתלונן עוזב את המלונת ושניהם החליטו לצאת בעקבות המתלונן, כל זאת במטרה לקדם את תכנית השוד.

נאשם 2 יצא ראשון מהחדר והחל לעקוב אחר המתלונן, בעודו יוצא מהמלונת וצועד ברחוב. בהמשך לאמור, יצא מהחדר נאשם 1 כשהוא מצויד בתרסיס גז פלפל, צעיף ומעיל שחור ארוך (והצטרף למעקב אחר המתלונן. המתלונן צעד בדרך יפו לכיוון תחנת המטרונית בשד' המגינים 97 בחיפה כאשר בעקבותיו צועד נאשם 2, ואחריו צועד נאשם 1 שבשלב מסוים לבש את המעיל וכיסה פניו באמצעות הצעיף על מנת להסוות את זהותו, והכל במטרה לקדם את תוכנית השוד. הנאשמים צעדו בעקבות המתלונן, עד להגעתו לתחנת המטרונית, שהייתה ריקה מאדם. בעוד המתלונן עומד בתחנה וממתין להגעת המטרונית, נעמד נאשם 2 במרחק מספר מטרים ממנו והמתין להגעתו של נאשם 1 אשר הגיע לתחנת המטרונית, התקרב אל המתלונן, כשהוא לבוש במעיל ופניו מכוסות באמצעות הצעיף, בעוד נאשם 2 עומד מספר מטרים מהם ובוחן את המקום. נאשם 1 ריסס מהתרסיס לכיוון המתלונן, ונטל מידו את המזוודה, זאת בצוותא חדא עם נאשם 2. מיד לאחר מכן, נאשם 1 החל להימלט מהמקום בריצה. בתגובה, המתלונן החל לרוץ אחרי נאשם 1, ותפס את ידו במטרה לקחת ממנו חזרה את המזוודה אך הדבר לא עלה בידו, ונאשם 1 נמלט מהמקום.

סמוך לאחר מכן, בחניון הנמצא קרוב לתחנת המטרונית, פתח נאשם 1 את המזוודה, נטל מתוכה את המעטפה עם הכסף, בכוונה לשלול אותו שלילת קבע מבעליו, ונמלט מהמקום כשהוא מותיר את המזוודה מאחור. במקביל לאמור, צעד נאשם 2 לכיוון רחוב הגנים דרך רחוב בן גוריון במטרה לחבור לנאשם 1. בהמשך, נאשם 1 נכנס לבניין אבן ברחוב הגנים במושבה הגרמנית (ובסמוך לאחריו נכנס לבניין נאשם 2. בחלוף כשתי דקות לערך, יצאו הנאשמים יחדיו מהבניין כאשר נאשם 2 מחזיק בידו את המעיל והצעיף, והשניים החלו לצעוד לכיוון המלונת. הנאשמים הגיעו למלונת, נכנסו לחדר, שם הניחו את התרסיס, הצעיף והמעיל וכן החליפו בגדים. לאחר מכן, יצאו מהמלונת, והסתובבו בעיר חיפה עד שנעצרו על ידי המשטרה בקניון חיפה בסמוך לשעה 17:00.

תסקיר שירות מבחן - נאשם 1:

4. בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם 1 פורטו בהרחבה נסיבותיו האישיות. מהתסקיר עולה כי הנאשם התקשה לקחת אחריות מלאה על ביצוע העבירה, התקשה בהתבוננות פנימית בלתי ביקורתית על חלקיו המכשילים והתנהלותו האלימה, נוטה להשליך את האחריות לביצוע העבירות על גורמים חיצוניים, הציג את עצמו ממקום מתפקד, התקשה לשתף באופן אותנטי ומסר מידע סלקטיבי. בנוסף התקשה בהבעת אמפתיה כלפי המתלונן, והצער אשר ביטא היה מילולי ונעוץ בעצם הסתבכותו עם החוק והמחיר שמשלם בעקבות הסתבכותו, והתקשה לזהות את הצורך בנזקקות טיפולית במסגרת שירות המבחן. כגורמי סיכון, שירות המבחן לקח בחשבון את העובדה כי הנאשם גיבש דפוסים עבריינים מכשילים באישיותו, נוטה להתנהל באימפולסיביות ומתוך קשיים בוויסות דחפיו התוקפניים, התמודד עם חוויות מורכבות עקב התפתחותו בתנאי גדילה קשים, בעל קשיי הסתגלות ותפקוד במישורי חייו השונים, ואימץ קשרים בעלי גוון שלילי. כגורמי סיכוי, שירות המבחן ציין כי מדובר בנאשם בעל יכולת וורבלית תקינה שהצלח לסיים השכלה תיכונית עם בגרות, דבר המעיד על קיומן של יכולות קוגניטיביות טובות. במכלול השיקולים, שירות המבחן התרשם כי גורמי הסיכון להישנות עבירות דומות והתנהגות פורצת גבולות בעתיד, עולים על גורמי הסיכוי לשינוי וכי הסיכון להישנות עבירות דומות והתנהלות פורצת גבולות הינו גבוה. בהתאם, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית או שיקומית בעניינו של הנאשם, והמליץ על הטלת ענישה הרתעתית מוחשית ומשמעותית בדמות מאסר בפועל.

ראיות המאשימה לעונש

5. הוגשו רישום פלילי של הנאשם 1 (ת/5), כתב אישום וגזר דין בת"פ 37492-03-21 בעניין הנאשם 1 (ת/4), רישום פלילי של הנאשם 2 (ת/2), ורישום תעבורתי של הנאשם 2 (ת/3).

עיקר טיעוני המאשימה לעונש

6. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת העבירה בה הורשעו הנאשמים, את הפגיעה הקשה בערכים המוגנים הקשורים בכבודו, קניינו, בטחונו, גופו ורכושו של הפרט, ובתחושת הביטחון של הציבור בכללותו. ציינה את הצורך להחמיר בענישה בעבירות השוד, תופעה שהפכה לנפוצה, חמורה, מדאיגה ומסוכנת כדרך להשגת כסף קל, בשים לב לכך שמדובר בעבירות שהסיכוי להצלחתן גבוה והשלל הוא מידי. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ציינה כי חלקם של הנאשמים הינו מלא ומוחלט. מדובר באירוע שקדמו לו הכנה ותכנון, כאשר הנאשם 1 הצטייד בגז מדמיע, מעיל וצעוף כדי להסתיר את זהותו, הנאשמים עקבו אחרי המתלונן עד לתחנת המטרונית, שם ביצעו את זממם. המאשימה ציינה כי אמנם לא נגרם למתלונן נזק פיזי, מלבד אי הנוחות והצריבה כתוצאה מהתזת הגז בפניו. עם זאת, לא ניתן להתעלם מהנזקים הנפשיים שנגרמו או שעלולים היו להיגרם כתוצאה ממעשי הנאשמים. בנוסף, ציינה כי מדובר בנאשמים בגירים, שאינם סובלים מלקויות כלשהן ואינם קרובים לשום סייג לאחריות פלילית, הם לא היו במצוקה נפשית, לא קדמה למעשיהם התגרות כזו או אחרת, והם היו מודעים לחומרת מעשיהם ולהשלכותיהם. הפנתה לאמור בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם 1 ממנו עולה כי הוא מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, ורמת המסוכנות בעניינו הוערכה כגבוהה. כן הפנתה לעובדה ששירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו והמליץ על ענישה מוחשית משמעותית ומרתיעה בדמות מאסר בפועל. בכל הקשור לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה להודאתם של הנאשמים, ולעברם הפלילי, כאשר לחובת הנאשם 1 הרשעה אחת בגין עבירות של אלימות ומרמה, והעובדה כי הוא ביצע את העבירות כאשר מרחף מעל ראשו מאסר על תנאי למשך 6 חודשים. ולחובתו של נאשם 2, ארבע הרשעות קודמות בתחום התעבורה והאלימות, כאשר האחרונה משנת 2021 בגין נהיגה פוחזת של רכב והשנייה בגין עבירה של קבלת רכב או חלקי רכב גנובים ונהיגה פוחזת שם נדון ל-22 חודשי מאסר בפועל. באשר למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית, וטענה למתחם עונש הולם אשר נע בין 3 ועד 6 שנות מאסר בפועל, בצד עונשים נלווים הכוללים מאסר על תנאי, קנס ופיצוי כספי לנפגע העבירה. לאור כל האמור לעיל, עתרה למקם את עונשם של הנאשמים ברף הבינוני של המתחם, בצירוף ענישה נלווית של מאסר מותנה, קנס ופיצוי לנפגע העבירה. בנוסף ביקשה להפעיל את המאסר המותנה בעניינו של הנאשם 1 באופן מצטבר.

עיקר טיעוני הנאשם 1 לעונש

7. ב"כ הנאשם, הפנה להודאתו של הנאשם, ללקיחת האחריות, לקשיים הראייתיים בתיק, לתיקון המהותי בכתב האישום, ולחיסכון בזמן שיפוטי יקר. הפנה לגילו הצעיר של הנאשם המשתייך לקבוצת בגירים צעירים, וביקש להתחשב בתקופת המעצר הארוכה בה הנאשם נתון בדגש על כך כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. באשר לאמור בתסקיר שירות המבחן, הפנה לחלקים החיוביים, והדגיש את השינוי אותו הנאשם ומשפחתו עברו בעקבות מעצרו אותו חוו כאירוע טראומטי, את רצונו להשתקם ולנהל אורח חיים נורמטיבי וגיוס משפחתו לצורך כך. ב"כ הנאשם חלק על מסקנות והמלצות והערכות שירות המבחן. באשר לעברו הפלילי ציין כי הוא ביצע את העבירות בהיותו קטין, וביקש להימנע מהטלת מאסר ממושך שכן מדובר במאסרו הראשון של הנאשם, אשר עלול לסכנו ולדרדרו לעולם העברייני. באשר למדיניות הענישה, חלק על המתחם לו טענה המאשימה, הפנה לפסיקה רלוונטית, וטען למתחם עונש הולם אשר נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

8. הנאשם עצמו הביע בוושה על מעשיו, ורצון לפתוח דף חדש, לסייע למשפחתו ולחזור לאורח חיים נורמטיבי. עיקר טיעוני הנאשם 2 לעונש

9. ב"כ הנאשם הפנה להודאתו של הנאשם, לקבלת האחריות, ולתיקון המהותי שבכתב האישום. הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בין היתר לעובדה כי הוא נשוי ואב לילד קטן שלא זכה לראותו כל תקופת מעצרו. ביקש להתחשב בתקופת המעצר המשמעותית בה היה נתון כאשר תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. בכל הקשור לנסיבות ביצוע העבירה, ציין כי בין הנאשם למתלונן לא הייתה שום אינטראקציה או קרבה פיזית, הוא לא אחז בגז הפלפל ובהתאם, חלקו חמור פחות מזה של הנאשם 1. והדגיש כי לא נגרמו כל פגיעות בגופו או בנפשו של המתלונן שהוא תייר צעיר בריא שהתגורר בארץ מזה תקופה. בנוסף ציין כי היקף השלל שנגנב אינו גבוה. בהתאם, טען כי מדובר ברף חומרה נמוך ביחס לעבירת השוד. בכל הקשור למדיניות הענישה, חלק על מתחם העונש שהוצע על ידי המאשימה, הפנה לפסיקה רלוונטית, ועתר למתחם עונש הולם שנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר. במכלול הנסיבות, ביקש להסתפק בימי מעצרו של הנאשם.

10. הנאשם עצמו התנצל על ביצוע העבירה, וציין כי הוא אב לילד בן שנתיים שלא הספיק לראותו בעקבות מעצרו. דיון

קביעת מתחם העונש ההולם

11. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת האשמה של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליו (ס' 40 א). ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

הערכים החברתיים עליהם יש להגן

12. מעשיו של הנאשם פגעו בערכים המוגנים של שמירה על הסדר הציבורי, שלמות גופם ושלוות חייו של העובד שנשדד, שמירה על רכושו של האחר, תחושת הביטחון של הציבור, והצורך להבטיח פעילות עסקית תקינה. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד בהיותה עבירת אלימות קשה גם אם לא נעשה שימוש בכוח, זאת נוכח פוטנציאל הפגיעה הקשה בשלומם ובתחושת ביטחונם של קורבנות העבירה, והציבור כולו. ר' בהקשר זה ע"פ 1167/21 טארק חוג'יראת נ' מדינת ישראל. עוד נקבע כי גם כאשר מדובר במעשה שוד שאינו מצוי ברף חומרה גבוה, הדבר מחייב הטלת ענישה הולמת שיהא בה להעביר מסר עונשי מרתיע, ביחס לעבירות שהפכו לשכיחות . בע"פ 2678/12 סלאמה אבו כף נ' מדינת ישראל נאמר בין היתר כי: "בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה שבעבירת השוד, לאור יום, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקידת הדואר והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם. מעשה כזה, למרבה הצער, פוגע קשות בתחושת ביטחון העובדים".

חומרתה של עבירת השוד תלויה בנסיבותיה. "קיימת קשת רחבה של מעשי שוד אפשריים הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם. מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיים של מעשה השוד וחומרתו" (ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל). לצד זאת, נקבע כי גם במקרים שאינם ברף חומרה גבוה מבין עבירות השוד, המעשים מחייבים הטלת ענישה הולמת שיהא בה להעביר מסר עונשי מרתיע, ולבטא את סלידתו של הציבור, בשל קלות ביצוען, הפכו בשנים האחרונות, עבירות אלו, לדאבון לב, שכיחות (ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, ע"פ 3470/11 בוזגלו נ' מדינת ישראל). יפים לעניין זה דבריו של השופט א' רובינשטיין בע"פ 6752/10 טטרואשוילי נ' מדינת ישראל: "עבירות השוד על סוגיהן מגיעות לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים, והן לובשות צורות שונות. מהן קשות ואכזריות ומהן ברמה נמוכה יותר; הצד השובה שבהן הוא הרצון להשיג כסף קל. בענייננו מדובר באדם בעל רקע נורמטיבי, אשר ניגש לסניף הבנק ובידיו פתק המורה לפקיד להעביר לו כסף; והנה, זממו עלה בידו, מבלי שיצטרך 'ללכלך את ידיו' בנשיאת נשק או באיומים קולניים. ואולם, כמובן תיאור זה אינו מלא; שכן נקל לשער את האימה האופפת את הקרבן, במקרה זה פקידת הבנק, אל מול השודד - שהרי אין היא יודעת אם יש בידיו נשק ומה כוונותיו האלימות. על כן מתחייב רף ענישה מרתיע, וככלל, מאסר בפועל". יתרה מכך, אף אם אין במהלך ביצוע השוד פגיעה פיזית ממשית בקורבן, הרי יש בו משום פגיעה נפשית שאף טומנת בחובה פוטנציאל גבוה לפגיעה פיזית, זאת במיוחד בשים לב לכך שהקורבן לעולם אינו יכול לדעת בוודאות אם מבצע השוד חמוש אם לאו. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ס' ג'ובראן ז"ל בנוגע למדיניות הענישה הראויה במקרים כגון אלו - בע"פ 2678/12 סלאמה אבו כף נ' מדינת ישראל שם כתב: "בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה שבעבירת השוד, לאור יום, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקידת הדואר והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם. מעשה כזה, למרבה הצער, פוגע קשות בתחושת ביטחון העובדים".

נסיבות ביצוע העבירות

13. מדרג חומרתו של מעשה השוד נקבע בהתאם לנסיבותיו, כך בין היתר ייבחנו מידת התכנון המוקדם ופעולות ההכנה הנלוות, מספר השודדים, מקום ביצוע העבירה (בית מגורים, בית עסק), שימוש בנשק קר או חם או באלימות פיזית, זהות הקורבן (עובדי לילה, נהגי מוניות, פקידי ציבור, קשישים), מהות האיום, וטיב ושווי הרכוש שנשדד. נסיבות ביצוע העבירה פורטו בהרחבה במסגרת תיאור עובדות כתב האישום המתוקן.

גם אם לא מדובר במעשה שוד מתוחכם, קדם לו תכנון לא מבוטל. הנאשמים תכננו מראש לשדוד את המתלונן. הנאשם 2 עדכן את הנאשם 1 בדבר עזיבת המתלונן את המלונית והחל לעקוב אחרי המתלונן, בעוד הנאשם 1 הצטייד בתרסיס גז פילפל, מעיל וכיסה את פניו בצעיף על מנת להקשות על זיהויו והצטרף למעקב, כאשר את פעולת השוד עצמה ביצע הנאשם 1 אשר עשה שימוש בתרסיס כאשר הנאשם 2 מאבטח את המקום. שני הנאשמים נמלטו מהמקום ונפגשו בהמשך עם השלל אותו הביא הנאשם 1.

מעשיהם של הנאשמים כל אחד על פי חלקו מלמדים על תעוזה לא מבוטלת. חלקם של הנאשמים הינו מלא ובלעדי, מדובר בנאשמים בגירים אשר הבינו את הפסול במעשים ואת השלכותיהם, והם יכלו לחדול ממעשיהם בכל עת. כך גם אין להתעלם מהעובדה שהנאשמים לא החזירו את הכספים שנגנבו. אמנם לא מדובר בסכומי כסף גדולים, אך גם לא זניחים, ובוודאי משמעותיים עבור המתלונן.

נסיבה מחמירה נוספת הינה העובדה שמדובר במתלונן תייר, הנעדר תמיכה משפחתית, אשר עבר חוויה קשה וניתן רק לשער את הפחד שאחז בו ועגמת הנפש שחווה כתוצאה מאבדן כספו.

14. חלקו של הנאשם 1 משמעותי יותר מחלקו של הנאשם 2 וזאת בהתייחס לאירוע השוד עצמו.

15. למתלונן לא נגרמו חבלות.

16. במכלול הנסיבות, אני סבור כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה ביחס לנאשם 1 הינה ברף חומרה בינוני וביחס לנאשם 2 ברף חומרה בינוני ומטה.

מדיניות הענישה והפסיקה הנהוגה

17. בע"פ 970/15 עווד אלקיים נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת שוד, בכך שניגש למתלוננת משך בחזקה את התיק שהיה עמה, המתלוננת התנגדה, והנאשם המשיך למשוך את התיק תוך שימוש בכוח עד שהצליח למשכו ונמלט מהמקום. נקבע מתחם העונש ההולם אשר נע בין 12 ועד ל- 36 חודשי מאסר. על הנאשם בעל נסיבות אישיות מורכבות ועבר פלילי ישן הוטלו 20 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. במסגרת הערעור, בית המשפט העליון הפחית מן המאסר המותנה. בע"פ 6862/13 ראיד חג'אזי נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת שוד, בכך שניגש למתלונן ותלש בכוח שרשרת זהב שענד על צווארו וברח מהמקום. למתלונן נגרמה חבלה בצוואר. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 24 ועד 60 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם בעל עבר פלילי הוטלו 40 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שנקבע כי מתחם הענישה הראוי במקרים בהם מדובר באירוע ספונטני וחד פעמי שנלווית לו דרגת אלימות נמוכה ואינו כולל שימוש בנשק נע בין 6 לבין 28 חודשי מאסר, בהתאם עונשו של הנאשם הועמד נוכח עברו הפלילי ברף הגבוה של המתחם והוטלו עליו 28 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 7238/22 חוסן עמאש נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירה של שוד, בכך שהנאשם וחברו ניגשו אל המתלוננת, הכו אותה בכתפה ונטלו ממנה את התיק ובו כסף המזומן, המחאה וטלפון הנייד, והשניים נמלטו מהמקום. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 18 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 6056/18 אדרי נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת שוד בכך שמשך מהמתלוננת שקית שבה מצרכים וארנק ונמלט. כתוצאה מכך נפלה המתלוננת, נחבלה בראשה ונזקקה לטיפול רפואי. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-50 חודשי מאסר. על הנאשם הוטלו 38 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 7655/12 אדריס פייסל נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת שוד, בכך שעם עוד שניים נוספים שדדו מכשיר טלפון ושל סכום של כ- 500 ₪ מידי נפגע העבירה, תוך תקיפתו ותוך שאחד מהשניים האחרים ריסס לעברו של המתלונן תרסיס שגרם לכאבים בעיניו. על הנאשם הוטלו בין היתר 30 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל תוך שבית המשפט קובע כי "העיון בפסיקה מעלה שמתחם הענישה הראוי לעבירות שוד שבוצעו בנסיבות דומות, קרי, בוצעו באופן "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלנפגע העבירה נגרמו נזקים שאינם חמורים, עומד על תקופה של 6 חודשי מאסר עד 2 שנות מאסר...". בהתאם, ונוכח נסיבותיו האישיות, גילו הצעיר, הודאתו והיעדר עבר פלילי נגזרו עונשו הועמד על 20 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 261/20 פייק שמאילוב נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת שוד, בכך שעקב אחרי מתלוננת קשישה, וכאשר יצאה מחנות משך מידיה את תיקה ועזב את המקום. בתיק היה שטר של 100 ₪, כרטיס למשיכת כספים מהבנק ומפתחות תיבת הדואר ודלת ביתה. על הנאשם הוטלו 30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית הכוללת פיצוי לנפגעת העבירה. כמו כן, הופעל לחובתו עונש מותנה למשך 9 חודשים, במצטבר, כך שסה"כ נגזרו 39 חודשי מאסר. ערעור על חומרת העונש נדחה, אולם נקבע כי עונש המאסר על תנאי ירוצה מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף לעונש המאסר. בע"פ 1027/23 נתן ששון נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע, בעבירה של שוד, בכך שיזם פגישה עם אדם שהציע למכירה שעון רולקס יקר, ובעת שנפגש עמו ריסס את עינו בגז פלפל וברח מהמקום עם השעון. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 21 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. ערעור על חומרת העונש נדחה.

18. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין 20 ועד 72 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 24 ועד 42 חודשי מאסר בפועל.

19. מטעם הנאשם 1 הוגשו מספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין מספר חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד 40 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין אי הרשעה ושל"צ ועד 22 חודשי מאסר בפועל.

20. מטעם הנאשם 2 הוגשו מספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין 6 חודשי מאסר בפועל ועד 48 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 15 ועד 30 חודשי מאסר בפועל.

לסיכום מתחם העונש ההולם

21. העונש המרבי הקבוע בצד עבירת השוד הינו 14 שנות מאסר.

לאחר ששקלתי את חומרת העבירה, נסיבות ביצועה כמפורט לעיל, הערכים החברתיים עליהם יש להגן, מידת הפגיעה בהם והפסיקה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם ביחס לנאשם 1 צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל שלא יפחת מ-22 חודשים ולא יעלה על 44 חודשים בצירוף עונשים נלווים, וביחס לנאשם 2 צריך לכלול מאסר בפועל שלא יפחת מ-18 ולא יעלה על 38 חודשים בצירוף עונשים נלווים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

22. נאשם 1:

לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו של הנאשם, הבעת החרטה, והחיסכון בזמן שיפוטי. כן יינתן משקל לנסיבותיו האישיות וגילו הצעיר. משקל נוסף יינתן לתקופת המעצר המשמעותית בה הנאשם היה נתון עד היום (כידוע תנאי המעצר קשים מתנאי מאסר) והשלכות המאסר על הנאשם ומשפחתו. בנוסף יינתן משקל למוכנות משפחתו לתמוך בו ולעזור לו להשתקם.

23. לחומרה יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעה אחת בגין עבירות של חבלה חמורה בצוותא, פציעה בנסיבות מחמירות, סיוע לגניבה, הונאה בכרטיס חיוב, ניסיון הונאה בכרטיס חיוב, סמים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ועבירות תעבורה, והעובדה כי ביצע את העבירות כאשר תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי למשך 6 חודשים. עוד יש להביא בחשבון את הערכת שירות המבחן מסיכון גבוה להישנות עבירות דומות והעדר המלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

24. במכלול הנסיבות אני סבור שנכון לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל במחצית התחתונה של מתחם העונש ההולם.

אופן הפעלת המאסר המותנה ביחס לנאשם 1

25. בכל הנוגע לאופן הפעלת המאסר המותנה, הכלל הוא שעונש מאסר על תנאי אשר מופעל ירוצה באופן מצטבר לעונש המאסר שגזור בית המשפט בשל העבירה הנוספת (ראו סעיף 58 לחוק העונשין). גם ההלכה בסוגיה זו ברורה, וקובעת כי מאסרים מותנים יש להפעיל באופן מצטבר והפעלתם באופן חופף תתאפשר רק כאשר קיימים טעמים מוצדקים ומנומקים. ר' ע"פ 4654/03 ווליד נ' מדינת ישראל שם נקבע כי: "דרישת 'טעמים שיירשמו' מצמצמת את שיקול דעת בית המשפט, וזאת על מנת לא לפגוע בכוחו של עונש המאסר כעונש ממשי ומוחשי.... עונש מאסר מותנה משמעו מאסר שהחברה נכונה לדחות ביצועו ובהמשך לוותר על ריצויו כליל אם לא יבצע הנידון עבירה נוספת בתקופת התנאי. מאחורי נכונות זו להקל עם מי שהורשע ונידון למאסר עומד, בין היתר, הרצון לאפשר לו לחזור אל מסלול חיים נורמטיבי וההכרה בכך שהתועלת שתצמח לחברה מהוצאתו מן המעגל העברייני עולה על התועלת מהשמתו מאחורי סורג ובריח כדי להשיב לו כגמולו. זאת, הגם שעונש מאסר על תנאי אינו כולל רכיב שיקומי של ממש אלא מהווה מתן הזדמנות חוזרת לנידון לתקן דרכיו ...". בית המשפט לא יטה להקל עם הנאשם ולא יחפוץ את עונשי המאסר, ככל שהעבירות בהן הורשע הינן חמורות יותר, ככל שקשות נסיבות ביצוען, וככל שיש בביצוען משום פגיעה קשה בערכי היסוד החברה בה אנו חיים (ע"פ 6535/01 קוזירוב נ' מדינת ישראל, ע"פ 1899/04 ליבוביץ נ' מדינת ישראל).

העבירות בגין הוטל המאסר המותנה הינן עבירות בתחום האלימות והמרמה (חבלה חמורה בצוותא, פציעה בנסיבות מחמירות, סיוע לגניבה, הונאה בכרטיס חיוב, ניסיון הונאה בכרטיס חיוב, סמים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ועבירות תעבורה). העובדה שמדובר בעבירות חמורות ודומות בחלקן (הן עבירות אלימות והן עבירות רכוש), מהווה שיקול משמעותי להפעלת המאסר המותנה באופן מצטבר. כך גם יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה הפרטניים עת הנאשם חוזר ומבצע עבירות חמורות. על הנאשם להפנים את העובדה שעונש מאסר מותנה שובר בצדו, וככל שמבוצעת עבירה נוספת, יופעל המאסר המותנה באופן מצטבר. בהתאם, אני סבור שבמקרה זה לא מתקיימים טעמים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה באופן חופף, מה בפרט שההגנה עצמה לא הצביעה על טעם כזה. נאשם 2:

לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו של הנאשם, הבעת החרטה, והחיסכון בזמן שיפוטי. כן יינתן משקל לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות כעולה מטיעוני ההגנה, בין היתר היותו נשוי ואב לילד קטן. משקל נוסף יינתן לתקופת המעצר המשמעותית בה הנאשם היה נתון עד היום (כידוע תנאי המעצר קשים מתנאי מאסר) והשלכות המאסר על הנאשם ומשפחתו.

27. לחומרה יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל 4 הרשעות בעבירות של נהיגה פוחזת של רכב, קבלת רכב או חלקי רכב גנובים, תקיפה הגורמת חבלה ממשית, תקיפה סתם, איומים, ועוד. עבירות בגינן הנאשם ריצה עונשי מאסרים שונים. כן יובא בחשבון עברו התעבורתי של הנאשם הכולל 3 הרשעות קודמות, ביניהן עבירות של נהיגה בשכרות, חגורה, פקיעת רישיון רכב מעל שישה חודשים, עבירות בגין הנאשם ריצה 5 חודשי מאסר בפועל בשנת 2021.

28. במכלול הנסיבות אני סבור שנכון לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל במחצית התחתונה של מתחם העונש ההולם.

29. אשר לגובה הפיצוי שייפסק לטובת קורבן העבירה, יובהר כי מדובר בפיצוי עונשי שאין בו כדי ללמד על גובה הנזק ועגמת הנפש שנגרמו לנפגע העבירה, ומטרתו בין היתר הכרה בפגיעה שנגרמה לו.

30. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:
גזר דין - נאשם 1

אני גוזר על הנאשם 1 מאסר בפועל לתקופה של 26 חודשים .

אני מפעיל את המאסר המותנה שהוטל על הנאשם בבית המשפט השלום לנוער בחיפה בתיק 37492-03-21 בתאריך 09.03.22 למשך 6 חודשים במצטבר למאסר שהוטל.

סה"כ ריצה הנאשם 32 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 14.03.23 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם 1 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של שוד או ניסיון שוד או סיוע לשוד או עבירת אלימות מסוג פשע ויורשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם 1 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת גניבה או תקיפה לשם גניבה ויורשע בגינה.

הנאשם 1 ישלם קנס כספי בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו.

הנאשם 1 ישלם למתלונן מר אלכסיי רוזה (עד תביעה מס' 1) פיצוי כספי בסך 5,000 ₪ .
גזר דין - נאשם 2

אני גוזר על הנאשם 2 מאסר בפועל לתקופה של 22 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 14.03.23 ועד היום.
אני גוזר על הנאשם 2 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של שוד או ניסיון שוד או סיוע לשוד או עבירת אלימות מסוג פשע וירשע בגינה.
אני גוזר על הנאשם 2 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת גניבה או תקיפה לשם גניבה וירשע בגינה.
הנאשם 2 ישלם קנס כספי בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו.

הנאשם 2 ישלם למתלונן מר אלכסיי רוזה (עד תביעה מס' 1) פיצוי כספי בסך 4,000 ₪ .
הקנסות והפיצויים שהוטלו על הנאשמים ישולמו עד ליום 01.01.2025.

תשומת לב הנאשם שיש לשלם את סכום הקנס והפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות". מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-***** (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו). במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.
ניתן היום, כ"ו סיוון תשפ"ד, 02 יולי 2024, בנוכחות הצדדים.